

Wonen in hoge dichtheid op het IJ - Tim Nagtegaal

Midden in het IJ, vlakbij de grote cruise terminal en het Centraal Station, ligt een nieuw stukje Amsterdam. Wat vroeger een industrie eiland was, is nu een totaal vernieuwend woonmilieu waar mensen ouderwets gezellig dicht op elkaar leven.

Ik heb het over het Java eiland. Vanaf de Piet Hein kade steek je de brug over naar het nieuw stukje stad in het IJ. Aan de stadskant, op een lange rechte rooilijn, staan verschillende soorten panden in de vorm van pakhuizen, met een diversiteit aan kleurgebruik en gevelopbouw. Op afstand lijkt het of bijna iedereen zijn eigen bootje heeft liggen, aan dynamisch water met een kade voorzien van flinke bomen. Aan de noordkant van het eiland staan grote wooncomplexen op een rij, met daar aan grenzend de ontsluitingsroute voor het gemotoriseerde verkeer en het water met doorgaande binnenvaartschepen.

Dwars door het eiland bepaalt een 'groene loper' met fietspad en trottoir de openbare ruimte. Aan de lineaire 'groene loper' vind je open ruimtes in de vorm van een speeltuin of een parkje. Wanneer je hier op een willekeurige ochtend in de week op een bankje gaat zitten en de woonomgeving observeert, dan lijkt het even alsof het helemaal uitgestorven is. Mensen die zich hier een woning kunnen veroorloven, zijn vast allemaal hard aan het werk om hun plek in deze hoge dichtheid te bekostigen. Het is gewoon stil. In de verte hoor je de drukke stad. Je zou je hier af kunnen vragen; "ben ik hier wel in Amsterdam?" Dan komt er opeens een schoonmaker die de entree van een wooncomplex schoonmaakt. Er staan overal fietsen met kinderzitjes; een kinderrijke buurt dus. Plotseling gaat een deur open. Een moeder met twee kinderen gaat lekker buitenspelen. De indruk heerst dat je hier even aan het drukke Amsterdamse stadsleven bent ontsnapt. Er heerst een rustige en aangename sfeer, ondanks de hoge stedelijkheid.

Wanneer je de 'groene loper' verder volgt, kom je telkens smalle tussenruimtes met een 'Venetiaans' karakter tegen. Tussen de enorme woonblokken zijn smalle grachten gegraven, waar iedereen zijn bootje heeft liggen. Aan weerszijden van de gracht, geven de harde kades en smalle grachtenpanden in een moderne jas de uitstraling van het 'nieuwe' Amsterdam. Op de kades zie je geen auto's. Deze zijn netjes onder de woonblokken weggewerkt. Er is vooral niet bezuinigd op de inrichting van de openbare ruimte. Op het eerste gezicht lijkt het een aangename ruimte om te zijn en te leven.

Het Java eiland heeft een duidelijk nautisch karakter en straalt een nieuwe Amsterdamse identiteit uit. Is het een nabootsing of juist een creatie van een totaal nieuw woonmilieu? Het lijkt er op dat het een combinatie van die twee is. De toeristen worden er zelfs al naartoe getrokken. Zou het dan toch een geslaagd concept zijn? Ik denk het wel. Voor de Amsterdamse yuppen is het een aantrekkelijke en betrekkelijk rustige woonomgeving, waar je jezelf kunt terugtrekken na een lange dag. Ondertussen vaart een groep catamarans voorbij.